75

W. 75.

W.

ՍՐԲԱԶԱՆ ՓԷՏԷՐԻՄԻԶ

ՊԻՇԻՔՄԷԹՈՒԼԼԱՀ

ՏՕԳՈՒԶՈՒՆՃՈՒ ՊԻՍՍ

ՔԱՀԱՆԱՅԱՊԵՏԻՆ

ԿԻԼԻԿԻԱ ՊԱՏՐԻԱՐՔԼՂԸ ՏԱՅՐԷՍԻՆՏԷ ՊՈՒԼՈՒՆԱՆ

ԷՐՄԷՆԻ ՔԱԹՕԼԻՔԼԷՐԻՆԷ

ՊԻՐ ԳՐԹԱ

ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ՆԱՄԷՍԻ

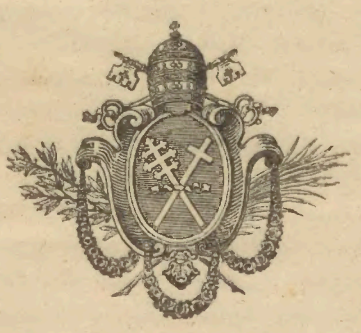

1870

ԿԻԼԻԿԻԱ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆ ՏԱՅՐԷՍԻՆՏԷ ՊՈՒԼՈՒՆԱՆ

ՍԷՎԿԻԻԼԻԻ ԷՎԼԱՏԼԱՐԸՄԸՋ

ԷՐՄԷՆԻ ՔԱԹՕԼԻՔԱԼԷՐԻՆԷ

ՏՕԳՈՒԶՈՒՆՃՈՒ ՊԻՈՍ

ՔԱՀԱՆԱՅԱՊԵՏ

ՍԷՎԿԻԻԼԻԻ ԷՎԼԱՎԼԱՐԸՄԸՋ

ՍԷԼԱՄ ՎԷ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ

Էրմէնի քրիսէոնին թէէսիւքէ շայան հալէրինի եօլունա գոյաբաղ, պու քրիսէյի էսկի իրզ իւ շէրէքինէ վալ իթտիրէճէք պիր հիւսնիւ իթթիֆաղ վէ մազպութիյէթէ բաղթ իթմէյէ նէ տէրէճէք ճահտ իւ իգտամ իյէտիք իսէ, օ գատար տա պաղըլարըն ֆէնալըղընտան, գալպիմիզ բիւրմէլլը վէ միւգթարիպ օլմատա տըր. չիւնքի օ մագուլէլէր քեաֆֆէի ճահտ իւ իգտամըմըզը պօչա չըգարտըգտան մատտա, քէնտի հիյէպաղըգլարը իլէ անլէրի քալպլէրին նիֆագընա ճահիլէրէ գայթակղութիւն վէրմէյէ, վէ միլէթլէրինին զարար վէ զիանընա վէսիլէ իյէտիլէր։ Վագատ պունլարըն տէսիսէլէրինտէն զուհուրա կէլիպ բէյ տէր բէյ չիտտէթ քէսպ իտէն ֆէնալըգլարը, պիզլէր պու սէնէ փեատ. 24 թարիխի իլէ։ «Բեի՞ալեոյէ-ի էեդեբ» լուղէթլէրի իլէ պաչլանան Առաքելական նամէմիզտէ պիրէր պիրէր սայարաղ, պու ֆէնալըգլարը մէն վէ մահվ էթմէք իւզրէ, հիւրմէթլիւ պիրատէրիմիզ Անտոն Ցովսէֆ Բլիւիմ նամ թիանա եպիսկոպոսու վէ Առաքելական Նուիրակըմըզը սիզլէրէ կէօնտէրմիշ իտիք։

Լաքին էլեէվմ պու խուսուս պիզլէրէ տահա զիատէ տաղը տէրուն օլսու քի՝ նէ՛ օ զաթըն թաթլըղը, նէ՛ խսկեմութիւնու վէ նէ՛ տէ իշխանութիւնու իլէ, խաթատա պուլունանլարըն արսըզլըգ ճէսարէթի եէնիլէմէտի։ Չիւնքի քէնտիսի, Սթամպօլա եէթիշիր եէթիշմէզ, քրիսէնին մէֆրուզ օլսուղու մագլըմըզը տէրխաթըր իտէրէք, ֆէսատ պաչլարընը քէնտինէ ճէլպ իտէրէք, փէտերանէ իխթարաթ իլէ պօրմլու օլսուգլարը իթաաթա տավէթ իթմէյէ աղ չալըշմատը. պաղըպ կէօրտիւքտէ քի պու թէրթիպտէն պիր չարէ հասըլ օլմայաճաղ, պիզիմ Առաքելական նամէմիզի իլան իյէտի, օ նամէյի քի անընն իլէ շու սօն վագտալէրին պաչըճա մատտէլէրինի քէնտի զայրէթինէ իհալէ իտիւպ, 1867 սէնէսի յուլիս 12 սինտէ եպիսկոպոս-

լարը տիւրիւսթ ինթիխասլէրի իւզերինէ պիպիմ «Ավրէն Խրեճէ» լուղէթի իլէ օլան Նիզամնամէմիզի թէյեիտ իտէրսոիք, վէ աշխարհական քահանալարը վէ կրօնաւորլարը տախի պուլունտուգլարը թարիգին ֆէրայիզինէ տավէթ իթմէյէ ճահտ իտէրսոիք, վէ աշխարհականլարա տախի իսթար իտէր իսոիք քի, քիլիսէտէն քէնտիլէրինէ կէօսթէրիլէն հուտուտու թէճավուզ իթմէսինէր, վէ Նիհայէթ զորպալարը բաղոք տէյի կիւվէնտիքլէրի չէյին, հիչ մագամընտա պիր չէյ օլտուղունու տա այան աչիքեար պէյան իթմիշ իսոիք։

Պու վէսիլէ իլէ, զիքր օլունան պիրատէրիմիզ, Անտոն Ցովսէփ Բլիւիմ, եկեղեցական կիւրուհինտէն պէլլի պիր միւհլէթ զարֆընտա հիւքիւմէթը մէշքուէլէրինէ իթաաթ իթմէյէն թագրնա քիլիսէճ ճէզալէր վերմէյ մէճպուր օլաճաղընը տա այ յան իթտի։ Լաքին օ կիւնլէրին տախի պօշա կէշտիյինի կէօրտիքիւնէ միւհլէթի պիր աղ տահա ուզաթմայը մինասիպ սայտը, վէ Եալընըզ օ վագթթ կախակայութիւն ճէզաբընը հագգլարընտա իճրա իթտի, նէ վագթթ քի, արթըգ հէր թէհամիւլիւն պէյհիւտէ օլաճաղընը, վէ սաֆտէրունլարընն կիւնտէն կիւնէ զիատէ սղտանմագ թէհլիքէսինի մէն իթմէք իչիւն պու չիտտէթի գուլանմագ լազըմ օլտուղունու կէօրտիւ իչէ։

Վէ լաքին պու եօլտա տա ճէզայա մսղհար օլանլար ինատլարընտան կէրի տուրմատըգտան մաատա, պու ճէզայը տահտ ապբր ճիւնհալարա, վէ ավէտրինին տահա պէօյիւք գայթակղութիւնլարընա թահվիլ իտիւպ, վէ Ռիլիսէնին հիւքիւմէթինի վէ գանունլարընը պրսըզլըգլա այագ ալթընա ալըպ, մէ՝ Ինու օլտուգլարը հէր խուսուսաթ վէ խըտրմաթը բուհանիյէ ալանէն վէ զիատէ զինէթի արարտուլութիւնլար իլէ տախի իճրա իթմէյէ տէվամ իյլէտիլէր։ Վէ էն զիատէ տաղը ատրունիմիզ պու տուր քի, պու ճինայէթէ պիր գաչ աշխարհական քահանալար իլէ պիրլէշտիլէր Ասիթանէտ միւթէմէքքին կրօնաւորլարտան հէմէն պիլ ճիւմլէ Վենետիկ Մխիթարեան Մխարանութիւն ազալարը, վէ հելէ Անտոնեան կրօնաւորլարընն ճիւմլէսի։ Հաթթա պունլարտան Բօմատա սաքին օլանլէր տէ Ասիթանէտէ օլանլար իլէ հէմէ ֆքեար պուլունտուլար։ Զիւնքի պունլար տա այնը Շարգտա օլան պրքատաչլարը միսիլլիւ թէրաֆընընդան վանքլարընա կէօնտէրիլէն պիրինճի վէ իքինճի տէֆա ինթիխասլ օլունան միւֆէթթիշլէրի տէֆաթլէ թէտտա իյլէտիքտէն մաատա, ճիւմլէսի տէ ապա բուխասաթ ալմայարագ, կէօզիւմիզիւն էօնիւնտէն զայպ օլտուլար։ Պունարընն իչինտէ տիր հիւրմէթլիւ պիրատէրիմիզ Առաքիալ Գազանճեան տախի, օ քի Անթեքիա թեմի իւգէրինէ ճեռնադրել ալուպ, պիւթիւն Անտոնեան Մխարանութիւնունա տա մուգատտէմ թէխա գօնմուշ իտի։ պու տախի վաճիպէյի զիմնէթինի

թէքմիլ ունութուպ, վէ Քահանայապետին իզնի օլմայարաղ ժողովքուան սավուշան եպիսկոպոսլար հաղգընտա հիւքմ օլունմուշ օլան ճէզալարը տա տէրիսաթըր իթմէյէրէք, պրագտը կիթտի։

Լաքին պիր թէրաֆտան զորպալարըն ինատը, վէ խալգըն Ֆիքրինի թահրիք իթմէք իւզրէ գուլլանտըգլարը տէսիսէլէր ջոգլարըն մէթանէթինին գատիրինի վէ լէթաֆէթինի ինտիմզտէ տահա զիատէ արթըրտը։ Զիւնքիւ օնլար նէ՛ հիյլէյէ, նէ՛ թալթիֆէ վէ նէ՛ տէ թէհլիքէլէր արասընտա օ գատար տինտարանըն պիլա թէրէտտիւտ սէպաթ իյլէմէլէրի պիզէ պէօյիւք իւմիտ վէրիր, սէվկիւլիւ էվլատլար, քի սիզ տէ ապա ինսանի խաթրը կէօնիւլ պագմայըպ, ճէսուրանէ բէտէրլէրինիզին իզինէ կիտէճէքսինիզ, քի տինլէրինի տիւնեէվկէ թէրճիհ խտիւպ, սէվինէ սէվինէ հէմ սիրկիւնէ կիթտիլէր, հէմ տէ հէր տիւրլիւ միհնէթ վէ մէշագգաթա թահամմիւլ իթտիլէր քի, Գաթ օլիք պիրլիյի մէրքէզինէ օլան իրթիպաթ պաղլարընը կէվշէթմէսինլէր, վէ պու հաղիգէթ խօճասընը իթա իյլէտէյի թալիմաթա վէ գանունլարա լազըմ կէլէն հիւրմէթ վէ բայէթի էքսիլթմէսինլէր տէյիւ։ Պունու իսէ տահա զիատէ էմնիյէթլէ սիզլէրտէն մէմնուլ իսէրիզ. չիւնքի սիզլէր պէօյիւք թէճրիւպէլէր իլէ տախի պիլիրսինիզ քի, նէ տէրէճէ հիմմէթ, նէ տէրէճէ տրգգաթա պու սուրը Աթոռ սիզին միլլէթինիզին զայրէթինի չէքիպ, անընֆայտէսինի, իլէրիլէմէսինի վէ նամուսունու իլթիզամ իյլէմիշ տիրսիզի հերձուածողլարընը հալաձուռիարնտան գուրթարարաղ, սիզլէրէ մէզհէպ սէրպէսթիյէթի թահսիլ իսէրէք վէ սիզի հերձուածող պատրիարքլարընը բիպգասընտան գուրթարարաղ, սիզէ Սթամպօլտա պիր Նախագահական աթոռ պախշ իսէրէք, քի իպթիտատէ էյալէթլէրտէ քէնտի մայէթինտէ գաւառակից աթոռլարը օլտու, վէ սանիէն Կիլիկիա պատրիարքլըղը իլէ տախի պիրլէշտիրիլէրէք պիր Պատրիարք իգամէթի իլէ միւշէրրէֆ օլտու։ Շէօյլէ քի, կէզիւնիւզիւ հէր նէ՛ թարաֆա չէվիրէնիզ, հէր հալտէ կէօրէճէքսինիզ քի, էտինմիշ պուլունտուղունուզ օլ գուվվէթ օլսէրպէսթիյէթ, օլ բարլագըզ, պաշլըճա պու Սուրբ Աթոռուն իւզէրինիզէ օլան հիմմէթ վէ մուհապէզէթինին թէշէքքիւրիւնէ մէճպուր օլտուղունուզպիր սէմէրէսի տիր. պու հալտէ տէ ունտէն այրըլմամաղ, սէզին քէնտի մէնֆաաթընը դիճապընտան տըր։

Լաքին օլմայա քի զորպալարըն հիյլէպասպրղրնտան ալտանտարընդ

քի սիղէրի գօլայլբգլա քէնտիլէրինէ ճէլլ իթմէք իչիւն սբգ սբգ թէ-
քէրրիւբ իտէրլէր տէ յէրէք քի, քէնտիլէրին պու հարէքէթլէրի նէ
Ս. Աթոռա ֆարզ օլան սատագաթ վէ իթաաթա վէ նէ տէ ուղղա-
փառութիւն ֆէրայիզինէ մուղայիր պիր չէյ տիր. չիւնքիւ պունու
տէյնլէր՝ լիսան իլէ իգրար իթտիքլէրինի հարէքէթլէրի իլէ ին-
քեար իտէրլէր։ Վէ ֆիլվագի Ս. Պետրոսուն տայմա քէնտիլէրտէ
պէրիայաթ պուլունտուղու եինէ Ս. Պետրոսուն խալէֆլէրինի՝ տէ,
անլէրին նասլ իթտիկի սայբր բուհանի բէիլէրի՝ տէ պու տէրէճէ
թաաննիւտ իլէ ֆալ իտիպ խօրլայանլար՝ պիլ ֆիլ ինքեար էթմիշ
օլուրլար օլ կէրէք չէրէֆ վէ կէրէք պիւթիւն Քիլիսէ իւզէրինէ սէլա-
հիէթ հիւգիւմէթինի քի՝ Հազրէթը Իսա քէնտի սիւրիւսինիւն եա-
լընըզ գուզուլարընը տէյիլ, իլլա գոյունլարընը տախի կիւտմէք,
եանի պիւթիւն տիւնեաեա եայբլրմշ Քիլիսէյի իտարէ իթմէք մէ-
մուրիէթինի Պետրոսա իհալէ էթտիկի անտէ՝ օնա վէրմիշ իտի։

Իշթէ պու գասիլտէն սայմալըընըզ չիւպհէսիզ պիւթիւն անլէրի՝
քի հէմ օրինաւոր Պատրիարքընըզը վէ հէմ անըն եէրինէ վէքեալէթ
իտէնին իշխանութիւնունու այագ ալթընա ալտըլար. անլէրի քի
անըն սիֆիլլէրինի գապուլ իթմէյիպ ըէտտ իթտիլէր. անլէրի քի,
թա օ տէրէճէյէ կէլտիլէր քի, անըն գանուն մուճիպինճէ իճրա
օլունմուշ վէ թէրաֆըմըզտան թաստիգ գելընմշ ինթիսապընը
չիպհէ ալթընա ալտըլար. անլէրի քի, պիզիմ Առաքելական միւ-
ֆէթթիշիմիզ գարշը կէլտիլէր վէ թէրաֆըմըզտան հիւգմ օլունան
վանք թէֆթիշինին իճրասընա մանի օլտուլար. անլէրի քի աչըգ-
տան աչըգա քէնտի քէնտիլէրինէ ֆէ-ֆնէֆէլ իսմի վէրտիլէր, վէ
պունու տա իլէրիւտէ պիլ ֆիլ իճրա խլէտիլէր տէյիլ եալընըզ քէն-
տիլէրինէ թ՝ալասիս օլունան միւտուէթ խիթամ պուլտուգտան սօղրա
եինէ տինտարանը խոստովանանք իթմէլէրի, իլլա տախի պիր ազ
սօղրա կալսակայեալ օլուպ, օ խոստովանանք իշխանութիւնունտան
պիւթիւն պիւթիւնէ մէն օլտուգտան սօղրա՝ եինէ քահանալըգա
տէվամ իթմէյէ ճէսարէթ էթմէլէրի իլէ. անլէրի քի քիլիսէ ճէզա-
լարընա հագարէք իտէրէք, քահանալարա միւթասիզ հէր խըզմէթ-
լէրի աչիքեար վէ զիատէ զէյնէթլէ խալիէ իճրա իթմէքտէն վազ
կէչմէտիլէր. Նիհայէթ անլէրի քի, կէրէք գանուլարտան նէշաթ ի-
տէն ահքեամը, կէրէք օրինաւոր իշխանութիւնու վէ կէրէք պու Ս.
Աթոռուն հիւգիւմէթինի հիչ պիր չէյ եէրինէ գոյմասըգլարընը
ֆիիլէն իսպաթ իթմէք իչիւն էլլէրինտէն նէ՝ կէլտի իսէ տիրիզ իթ-
մէտիլէր։ Պու տէրէճէ պիր արսըզլըգլա բուհանի հիւբիւմէթիմիզէ
գարշը կէլէնլէր, վէ պու տէրէճէ սէրքէշլիքլէ գապահաթլարընտա
տէվամ էտէնլէր վէլէվ հէր կիւն իգրար տա իթսէլէր քի, պիզ Ս.
Աթոռուն Սէրվէրլիսի հագգընտա էյլէ տավրանըյօրուզ՝ նասըլ քի

հէր ուղղափառ Դաթօլիք պօրճլու իսէ տավրանմայա , վէ պիզ Բօմա իլէ պիր իլ վէ իթաաթ իտէրիզ տէյիւ , պու իգրարա էհլիյէթ օլունապիլիր մի , սիզ քէնտինիզ Ֆէհմ իտէպիլիրսինիզ ։ Իմոի էյէր օ Դաթօլիք պիրլիյինտէն քի անտէն տըշարը սէլամէթ եօգ տուր , օ պիրլիքտէն այրըլմայա տիթրէրսէնիզ , վէ միլլէթինիզին մէնաֆիի սահիհէսինի իլթիզամ իտէրսէնիզ , զինհար վէ զինհար սագընըն պու մագուլէլէրին տիւպարա վէ տուզագլարընտան ։ Լաքին պաշլըճա տըգգամ իտէճէյինիզ չէյ չու տուր քի , օրմայա քի զիհնինիզտէ արարողութիւն պահսընը նիզամ իլէ գարըշտըրսընլար · չիւնքի անլէր տայիմա հիյլէպազլըգլա պու գարըշըգլըը սաֆտէրունլարը զիհնինէ եէրլէշտիրմէք իսթէրլէր քի , Սուրբ Աթոռուն պէյհինէ անլէրի թահրիք իթսինլէր , տէյէրէք քի անըն նիյէթի պաշգա պիր շէյ տէյիլ տիր , իլլա Բիլիսէնին էսկի Շարգ պարողութիւնլարընը եավաշ եավաշ նապէտիտ իտէրէք , անլէրին եէրինէ պիւթիւն լատին արարողութիւնու սօգմագ ։ Վագաա Բօմա քահանայապետլէրինին էօթէտէն պէրու ճահտ իւ իգտամլէրի պու տուր քի , հիչ տէյիւ իսէ էն պաշը մատտէլէրտէ քիլիսէ պիրլիյինէ նիզամ պիրլիյի թատպըք կէլսին , պու ճիւմլէ իլէ , տօղրու տինէ վէ բարոյականա գարշը օրմոյան քեաֆֆէի արարողութիւնլարը տա տայիմա թաստիգ վէ իպգա իթմէքտէն ֆարիզ օրմատըլար ։ Կէլէլիմ քի՝ պիր ազ էվվէլ ճէրհ իթտիյիմիզ սէրքէշլիք չիւպհէսիզ արարողութիւն հագգընտա օրմայըպ , իլլա նիզամ հագգընտա տըր քի , անը հաղրէթը Իսանըն վէքիլի հէր եէրտէ թէտպիր իտէմէտիյի հալտէ , պիւթիւն Բիլիսէնին իտարէսի պէյհիւտէ եէրտէ քէնտիսինէ թէսլիմ օրմուշ օլուրուտու · պունուն իչին պու սէր քէշլիք չու սըֆաթը տալի քէսպ իտէր քի , Բաթօլիքլէրին Սրբազան Քահանայապետին Սէրվէրլիյի պասընտէ իքրար էթմէյէ պօրճլու օլտուքլարը տօղրու տինտէն տիւշէր ։

Իմոի ումսրըզ քի , չիմտիյէտէք չու սէրքէշլիքլէրինտէ ըսրար վէ թէաննիւտ իտէնլէր , նիհայէթ Ալլահըն լութֆունու մուավէնէթի իլէ տէօնիւպ , լազըմ կէլէն իթաաթլա պաշ էյէճէքլէր տիր · լաքին պու ինտտլարընտա տէվամ իտէրլէրսէ՝ Պիզէր , Ալլահըն սիւրիւսիւնիւ իտարէ իթմէք մէմուրիյէթի Պիզէ իհալէ օլունմուշ օլտուղունու , վէ Պօղոս Առաքեալըն՝ հէմ տինտարանա վէրիլէն գայթակղութիւն օրթատան գալգսըն վէ հէմ տէ միւճրիմին ճանընը սէլամէթէ չըգարսըն տէյիւ կորնթացիյի չէյթանա թէսլիմ էթմիշ օլտուղունու տէրիսթէր էտէրէք · պիզ տէ անըն կիպի , չու զաթէն քէնտի քէնտիլէրինի Պաշտան այրմըշ օլան չիւրիւք ազալարը , սայրրլարընտան այրմայա մէճպուր օլաճաղըզ քի , օրմայա քի վիւճուտուն սայրը ազալարընա տա միւպթէլա օլտուգլարը իլէթը մահուտէյի պուլաշ-

տրբրսընդար։ Վէ գասպահաթ ըլլարը ճիւմլէսինի հերձուածող վէ Քի-
լիսէնին գոյնունտան աթըլմըշ տէյի իլան իտէճէյիզ։ Ալլահ վէրսին
քի՝ պունլար պէօյլէ պիր աղբր ճէզատան գօրգուպ տիթրէյէրէք
ագըլլարը պաշլարընա կէլսին, վէ եօլա կէլիպ Առաքելական խըզմէ-
թիմիզին պու վահիպէի միւթէէսիւֆէօի իճրաաթընա պիգի մէճ-
պուր իթմէսինլէր։ Հաթթա առալէթ վէ հագգանիյէթ ճաատէսին-
տէն նէ տէրէճէ եանըլըպ այրըլըպլար իսէ, օ տէրէճէ թէվատիւ
վէ հիւրմէթլէ օրինաւոր իշխանութիւնա իթաաթ իթմսինլէր վէ պուն-
տան պէօյլէ հիւանիւ հարէքէթլէրի իլէ ճահիլէրին էօնլէրինէ աթ-
տըգլարը գայթակղութիւն թաշընը իթաաթ վէ խոնարհութիւն իպ-
րէթլէրի իլէ օրթատան գալորբսընդար։ Օ վագթ պիզ տէ միւմքին
օլուր, արզումիզ օլսուզու վէճհիլէ, քէնտիլիրինի տէ թէքրար աղօ-
շու փէտէրանէմիզէ գապուլ իթմէյէ պիր գապվիյէթ պուլմայա։

Լաքին սիզլէր քի պու գատար միւշքիւլաթ վէ մուխաթարալար-
տան իհաթէ օլունարագ սապվէթ գալընընդ, պունլարընն կիրիֆթար
օլտուզու մուխաթարա սիզլէրէ նասիհաթ օլարագ, պագընն քի պուն-
տան պէօյլէ տէ նէ՝ տըգգաթլա տավրանմալըսընդ։ Դավի տուրուն
տինինիզտէ, բուհանի ըէիսլէրինիզէ տայիմա վէ տահա գիսատէ իթա-
աթ իտին. խաթրընդա կէթիրէրէք քի, հէր իշխանութիւն իլա բու-
հանի իշխանութիւն ալահատան տըր։ Վէ թէրաֆընդզատան տա սի-
զին սէլամէթինիզ վէ ֆայտէնիզ իշիւն իզրաղ իթտիյիմիզ ճահտ իւ
իգտամ վէ գայրէթտէն ճէսարէթ ալարագ, սիզ տէ էզ ճան իւ տիլ
պու Սուրբ Աթոռա իպրաղ իթտիյինիզ հիւրմէթ վէ բայէթի վէ Պի-
զիմ իլէ սիզի պիրլէշտիրէն էվլատընդ մուհապպէթինիզի տէ պիր
գաթ տահա ալէվլէնտիրին քի տայիմա Յիսուս Քրիստոսատա պիզիմ
իլէ պիր օլսպիլէսինիզ, վէ անընն օրհնութիւնունա լայըգ օլասընդ։

Պունու ճէնասալը Բահմանիւլ Էրհէմինտէն ճանիւ կէօնիւլտէն տայի-
մա նիւզմէնտ օլուպ տիլէրիզ քի անընն լութֆու պէրաքէթի տայիմա
իւզէրինիզտէ մալամալ օլսուն, վէ պու էլթաֆը բահմանիյէյէ նը-
շանէ, վէ պիզլէրին փէտէրանէ շէֆագգաթ վէ մուհապպէթիմիզէ
պիր ըէհին օլմագ իւզրէ, սիզէ խալիսանէ վէ մուհիպպանէ Առաքե-
լական օրհնութիւնումոզու իթա իտէրիզ։

Վէրիլտի Բօմատա Սուրբ Պետրոս գուրպինտէ 20 Մայիս 1870
վէ քահանայապէտլիյիմիզին 24 իւնճիւ սէնէսինատ։

ՊԻՈՍ Թ. ՔԱՀԱՆԱՅԱՊԵՏ

Կ. ՊՕԼԻՍ. — ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԵԱՆ
1870